

Tednik

Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 30.

V Ljubljani, 26. malega srpana 1907.

XLVII. leto.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja vsak petek. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Posamezna številka 16 h. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino prejema Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Za oznanila je plačati od dvostopne petit-vrste po 20 h, če se oznanilo tiska enkrat; po 18 h, če se tiska dvakrat, in po 16 h, če se tiska trikrat; če se večkrat tiska, znaten popust. Oznanila sprejema „Učiteljska tiskarna“. Priloge poleg poštnine 6 K.

Maščevanje, ki smrdi do neba.

Dne 7. julija t. l. so obhajali na Veliki Loki na Dolenjskem ustanovno veselico požarne brambe. Žalostni spomini na toliko žrtev pogubonosnega ognja so napotili požrtvovalne može, da so pričeli z resnim, vztrajnim delom in tako dosegli slovesen dan človekoljubja. Zaman so bile vse bombe zagrizenih nasprotnikov, plemeniti nagibi so strli vsa nasilstva in šli preko vseh hujskačev in kričačev nemoteno svojo pot dalje.

Da se ne opusti stara, gotovo obrabljena in prav nepotrebna navada, so dejali v program tudi blagoslovljenje gasilnega orodja s sv. mašo in naprosili nadučitelja g. Potokarja iz Št. Lovrenca, da oskrbi moški zbor in posodi v to svrhu harmonij. Ko so ga moške v soboto pred veselico pripeljali na Vel. Loko, je bušila iz župnišča znana Oblakova strast: „Potokar ne bo igral, starih pevcev ne na kor! Kakor hitro prime on za harmonij, napravim vam škandal in grem izpred oltarja v Št. Lovrenc maševat. Pokazati hočem, da sem tudi na Vel. Loki gospodar!“

Niti prigovarjanje, da se nadučitelj popolnoma odstrani, ni nič pomagalo. Prepovedal je vsakomur igranje na njegov harmonij ter tako pokazal maščevanje tudi nad ubogim instrumentom, ki menda ni še nikdar storil nič žalega maščevalnemu župniku.

Vrlim Ločanom je bilo dovolj te ošabnosti in nesramnega maščevanja in so Oblaku kratkomalo odpovedali vsako udeležbo. Posnemali so Ricianjce. Društva so odkorakala skupno v cerkev, pevci so pa zapeli na koru par lepih Marijinih pesmi. Nato so odšli med mlaji in plapolajočimi trobojnicami v okrašeno gostilnico g. A. Šlajpaha, načelnika gasilnega društva, vrlega naprednjaka, prijatelja učiteljstva. Bilo je ves dan živahno vrvenje. Povsod polno ljudstva, domačinov in odličnih gostov. Navdušene napitnice so poudarjale važnost pomembnega dne med marljivim sviranjem godbe in krasnim petjem ljubljanskih slavčkov pod vodstvom gg. bratov Rusov. Niso pa izostale tudi mnogobrojne psovke namenjene onemu, ki ima na prižnici polna usta ljubezni, v srcu pa srd in sovraštvo do bližnjega. Le žal, da se je zaradi neugodnega vremena izvršila samo tombola, izostala pa igra „Eno uro doktor“ v gmotnem oziru v veliko škodo gasilnega društva.

Vsako delo pa zasluži svoje plačilo, in tudi za Oblaka, tega prijatelja učiteljstva, ni izostalo. Takoj drugi dan sta prišla v Št. Lovrenc k župniku dva odločna moža. gg. Gliha in Kozlevčar, ter izjavila v imenu Vel. Loke:

„Pokazali ste, da hočete biti tudi na Vel. Loki gospodar. Dobro! Tu imate ključe od cerkvene škrinjice in poravnajte, kar nam gre. V cerkvi ne potrebujemo nobene maše več. Mašujete lahko, a na naše stroške ne. V cerkvi ste vi gospodar, kakor pravite, pustite nam vsaj zvonik, če pa spada tudi ta v vašo last, imejte ga, mi si sezi damo novega in obesimo vanj uro in zvonove, kismojih plačali mi. Za farno cerkev v Št. Lovrencu niti vinarja več, mi odstopimo popolnoma. Sramota, da sega vaša strast tako daleč, da se maščujete celo nad mrtvim lesom!“

Tako daleč so prišli v šentlovenski fari po trmoglavosti fanatičnega Oblaka. Strune so napete, kakor še nikdar, in Ricianje prav blizu. Z Oblakom proč, ako ne, se uresniči po fari doneči glas: „Adijo, rimska prestolica.“

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

— registrovana zadruga z omejenim jamstvom. —

Promet do konca vel. travna 1907 K 58.434.44

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Šolska izvestja.

Prejeli smo nekatera šolska izvestja, katerih vsebino naj na kratko navedemo na tem mestu.

— Šesto izvestje mestne višje realke v Idriji za šolsko leto 1906/07. Iz tega izvestja posnemamo, da je imel zavod 6 razredov, v katerih je bilo koncem leta 158 učencev,

in pripravljani razred s 35 učenci. Po rojstnem kraju jih je bilo iz Idrije 90, iz idrijskega okraja 14, s Kranjskega 44, s Primorskega 36, ostali iz drugih dežel. Po materinščini je bilo 191 Slovencev in 2 Nemca. Izpričevalo z odliko jih je dobilo 7, I. red 148, II. 22, III. 4, ponavljalni izpit 11. Na zavodu je poučevalo 13 učnih oseb. Izvestje ima na čelu znanstven spis: „Radioaktiviteta in razpadanje atomov“. Razpravo je spisal prof. B. B a e b l e r. V nji je dokazal temeljito svoje strokovno znanje. — Idrijska realka je edini slovenski srednješolski učni zavod.

— **Letno poročilo I. mestne petrazredne deške ljudske šole in obrtne pripravljavnice v Ljubljani.** Na uvodnem mestu tega šolskega izvestja čitamo spis šol. voditelja Jakoba D i m n i k a „Roditeljski večeri“, kjer opozarja pisatelj starše na razne ovire in zapreke, ki otežujejo učiteljstvu vzgojno delo. Poleg drugega pravi doslovno: „V mislih imam tiste časopise, ki tako radi zabavljajo na učiteljstvo ter vas (t. j. starše) ščujejo zoper šolo, ki je dandanes neobhodno potrebna za vsakega človeka . . .“ Škoda, da ni kar imenoma navedel teh časopisov, ki zastrupljajo naše ljudstvo ter goje sovraštvo do šole in učiteljstva. Do tega časopisja imamo sploh preveč obzirnosti. Nato govori o važnosti roditeljskih večerov ter priporoča staršem „Domače ognjišče“, ki sklepa trdno vez med domom in šolo. — Na zavodu je poučevalo poleg voditelja 10 stalnih učiteljev, 1 pomožni učitelj in 1 pomožna učiteljica. Razredov je bilo 11 (5 osnovnih in 6 paralel) s 638 učenci. Za višji razred jih je sposobnih 500. V obrtni pripravljavnici je bilo v 3 oddelkih 112 učencev. Poučevali so 3 učitelji.

— **Letno poročilo II. mestne osemrazredne deške ljudske šole in obrtne pripravljavnice na Cozovi cesti v Ljubljani.** — V 15 (8 osnovnih in 7 vzporednih) razredih je bilo 794 učencev, ki jih je poučevalo poleg šolskega voditelja 13 stalnih učiteljev, 1 pomožni učitelj in 2 pomožni učiteljici. Za višji razred je sposobnih 639 učencev. — Obrtno pripravljavnico je v 3 oddelkih obiskovalo 75 učencev, ki jih je poučevalo 6 učiteljev.

Janko Žirovnik: Narodne pesmi za šolsko mladino.

Ako je kdaj res, da se blago samo hvali, je to res pri Žirovnikovih narodnih pesmih za šolsko mladino: te se hvalijo same. Narodna pesem — v besedi in napevu — znači čuvstvovanje narodovo, ona je odmev notranjega življenja in mišljenja širokih ljudskih mas, ki jih še ni obšlo valovje tuje kulture. In slovenska narodna pesem! Kdo je ne pozna? „Glasbena Matica“ je bila tista, ki jo je s svojim mogočnim zborom ponesla preko naših mej. Ko smo začuli pohvalno besedo tujega sveta o bogastvu in lepoti svoje narodne poezije, je zrastel v nas ponos na dragulje naše pesniške narodne govornice, govornice in pete.

Sedaj je nabral Janko Žirovnik po pestri poljani narodne poezije najlepše cvetove ter jih podaril slovenski mladini: „Spoznavaj iz njih narodovo dušo, poj in bodi vesela!“ — Te pesmi naj grede mladini v srce, iz srca v grlo, potem bo njih lepota lahko pristna in nepokvarjena, kakršno je izlila v besedo in napev samorodna sila narodnega pevca.

Ni nobenega dvoma, da se razveseli naša šolska mladina tega Žirovnikovega daru tako, kakor se še ni razveselila nobene pesemske zbirke. Poleg tega — rekel bi — efektnege učinka je treba poudariti še drugo, idealnejšo stran te lepe zbirke: to je namreč kulturni pomen te drobne knjižice. Ob gorki besedi učiteljevi spozna mladina, da smo sami v sebi tako bogati, da se lahko

— **Letno poročilo III. mestne deške ljudske šole in obrtne pripravljavnice na Erjavčevi cesti v Ljubljani.** Na tem zavodu so delovali šolski voditelj, 3 stalni učitelji, 2 kateheta, 1 pomožni učitelj in 1 pomožna učiteljica. Razredov je bilo 6 (5 osnovnih in 1 vzporednica), ki jih je obiskovalo 258 učencev. Za višji razred je sposobnih 218. Na obrtni pripravljavnici so poučevali 4 učitelji v treh oddelkih 78 učencev.

— **Letno poročilo mestne slovenske osemrazredne dekliške ljudske šole pri sv. Jakobu v Ljubljani.** Zavod je štel v preteklem šolskem letu 19 razredov (8 osnovnih in 11 vzporednih, ki jih je obiskovalo 1081 učenk. Za višji razred je sposobnih 933 učenk. Poleg voditeljice je poučevalo to ogromno število učenk 11 stalnih in 9 pomožnih učiteljic ter 1 katehet. — Pač nujna potreba je, da se ta šola razdeli na dve-dekliški osemrazrednici.

— **C. kr. umetno-obrtna strokovna šola v Ljubljani.** Poročilo o šolskem letu 1906/07. — Zavod obsega nastopne oddelke: I. Zimske kurze za stavbne obrtnike (zidarje, kamnoseke in tesarje). II. Dnevno šolo za obdelovanje lesa s strokovnimi oddelki za a) stavbno in pohištveno mizarstvo, b) strugarstvo, c) rezbarstvo, č) kiparstvo, d) pletarstvo. III. Dnevno šolo za umetno vezenje in čipkarstvo s strokovnimi oddelki za a) umetno vezenje, b) šivanje čipk, c) pletenje (klekljanje) čipk. IV. Javno risarsko šolo za mojstre in pomočnike. V. Javno risarsko šolo za deklice. — Učiteljski zbor šteje poleg ravnatelja 10 profesorjev, oziroma strokovnih učiteljev, 4 učiteljice, 4 delovodje in 3 pomožne učitelje. Koncem šolskega leta je bilo na zavodu 206 učencev in učenk, in sicer 178 s slovenskim, 23 z nemškim, 3 s srbohrvaškim in 2 z laškim maternim jezikom.

— **Letno poročilo mestne dvorazredne ljudske šole na Karolinski zemlji v Ljubljani.** Na tej šoli je poučeval šolski voditelj, stalna učiteljica in pomožni katehet. Učencev je bilo 68, učenk 58, skupaj 126. Za višji oddelek, oziroma za izpust je sposobnih 50 učencev in 45 učenk, skupaj 95. Ta

s to knjižico v roki postavimo ob stran drugim, mogočnejšim in srečnejšim narodom. Tako naj budi ta knjižica s a m o z a v e s t i n v e r o v l a s t n o m o č, ki ustvarjata mlademu človeku moralno oporo pri vseh življenjskih bojih in naporih. Pesem v srcu, jasna misel v glavi in neustrašen korak — kdo je potem močnejši od nas?!

In nič manjše važnosti ni resnica, da je ravno z narodno pesmijo mogoče utemeljiti opravičenost melodije, ki je takorekoč samolastno zakipela iz besedila, ki se opleta okolo njega in staplja z njim v nerazrušno celoto. Tako je mogoče, da zbudimo v mladini u m e t n i š k o p o j m o v a n j e, ki je vir lastni sodbi, ki loči pravo umetnost od praznega igračkanja, banalnost od umetniške realitike.

Vzemimo primer!

„Gozdi so že zelen“. (Str. 10.) Pesem pravi: „Gozdi so že zelen“. Korona. Zakaj? Poslušajte, kaj še pride! Ista melodija se dvigne za en ton, da poudari lepoto naslednjega: „Travniki razeveteni“. Korona. Čemu? Glejte, kdo se dviga nad zelenimi gozdi in razevetelimi travniki! Melodija zakipi kvišku, kakor zleti ptiček visoko pod nebo; hipoma pretrga pavza napev, kakor da hočemo slišati krilatega pevca, ki nam poje v višavah. In potem pade melodija, saj se tudi veseli pevec spusti izpod oblakov na zemljo. In res! Pesem govori: „Ptički pod nebom — veselo pojo.“ In sedaj uživamo lepoto in si v rahlem pianissimu ponavljamo, kar smo videli in čuli . . .

šola ima tudi šolski vrt, ki meri 27 a. Spomladi so dobili učenci iz vrta brezplačno 210 cepljenih dreves, okrog 120 dahlijevih gomoljev, 150 nageljnov in raznega semenja. Ta šola je res pravi blagoslov za ljubljansko Barje.

— **Letno poročilo Franc Jožefove ljudske šole v Črnomlju**, štirirazrednice z dvema paralelkama. Na uvodnem mestu tega poročila čitamo „Kratko zgodovino ljudske šole v Črnomlju“, sestavil katehet Leopold Podlogar. Za tem priobčena „Črtica o početku izseljevanja Belokranjcev v Ameriko“, ki jo je spisal šol. voditelj Fr. Šetina. — Na šoli so poučevali: šolski voditelj, dva stalna učitelja, tri stalne učiteljice in dva kateheta. V vsakdanjo šolo je hodilo 170 dečkov in 159 deklic, 329 otrok, v ponavljalno šolo 29 dečkov in 16 deklic, skupaj 45 otrok. Nesposobljenih je bilo koncem šol. leta 32 dečkov in 29 deklic. — To poročilo je tiskano v klerikalni tiskarni novomeški, in sicer to najbrže zato, ker imamo učitelji svojo tiskarno.

* * *

Drugih izvestij nismo prejeli, zato tudi ne moremo poročati o njih. Mnogo ljudskih šol, ki so prej izdajale šolska izvestja, jih sedaj več ne izdaja. Krajni šolski sveti so namreč odpovedali plačevanje tiskarskih stroškov, odkar je prepovedano vidno odlikovanje ljudskošolske mladine. Vsako izvestje pa naj bi imelo na uvodnem mestu kak spis primerne vsebine. Tako izvestje je zanimivejše ter obenem pospešuje zanimanje do šole. Ravnateljstva srednjih šol izvečine ignorirajo naš list. Zakaj, ne vemo.

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Iz Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev. Delegete za letošnjo glavno skupščino so dalje prijavila sledeča društva.

XXVII. Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo. 122. gospodična Matilda Leekar, učiteljica — Slivnica; 123. gospodična Štefanija

In tako se da umetniška vrednost in pomen vsake posamezne note teh narodnih pesmi dokazati na vsaki strani. Mislim, da je to velikega umetniško - vzgojevalnega pomena.

Sedaj nam ni treba segati po tujem blagu, po mrzlih, brezpomembnih napevih: po naših šolah naj zveni naša pesem, naj greje in dviga kakor solnce, ki pride, da prežene mrak! Kaj imamo od preteklosti? Boje in razočaranja. Kar je lepega, je pesem. Ta naj spremlja naše vzgojevalno delo: pojoch stopajmo lepši bodočnosti naproti!

E. G a n g l.

2880 K začetne plače.

Pa ne menda pri nas? Kaj še! Uboga učiteljska para se že mora zadovoljiti s tretjino te plače. In vendar zauživa to začetno plačo mlad učitelj — bivši namreč.

I. S. je z mano leta 1897. v Mariboru maturiral. Dobil je lepo mesto v II. plačilnem razredu ob železnici v nekem slovenskem trgu. Kmalu pa spozna, da je učiteljski stan težaven stan, ki da sila napornega dela, odgovornost na vse strani, žanje pa za to boro plačo splošno nevhvaležnost in sovraštvo. Sklene jo popihati in iskati boljšega kruha. Do rusko-japonske vojne nosi uniformo in opravlja železniško službo. A tudi tukaj mu ni všeč. Šef je sekant. Hajd nad Japonce! Leta 1905. dobim iz Petrograda razglednico z opombo: „Pozdrav! Ako me Japonci

Leekar, učiteljica — Slivnica; 124. gospodična Bozina Vidali, učiteljica — Zibika; 125. Pavel Flere, nadučitelj — Sv. Štefan.

XXVIII. Ormoško učiteljsko društvo. 126. gospodična Antonija Šijanec, učiteljica — Svetinje; 127. gospodična Julika Valentinčič, učiteljica — Hum; 128. gospodična Marica Posega, učiteljica — Št. Miklavž; 129. Ludovik Šijanec, nadučitelj — Svetinje.

Namestnika:

18. Anton Porekar, nadučitelj — Hum. 19. Dragotin Pinterič, učitelj — Št. Miklavž.

Šest „Zavezinih“ društev še ni prijavilo delegatov in ni poslalo poročila o letošnjem delovanju. Prosimo, da store to čimprej, da nam bo mogoče sestaviti letno poročilo. — Kdor se udeleži letošnje skupščine, naj se zaradi stanovanja zglati pismeno pri krajevnem odboru v Radovljici.

Vodstvo „Zaveze“.

Predsednik: L. J e l e n c.

Istra.

Iz odboro ve se je „Slovenskega učiteljskega društva za koprski okraj“, ki se je vršila 12. t. m.:

Ker je obupno, bedno stanje učiteljstva v Istri prispelo do skrajne meje, je sklenil odbor odposlati peticijo e. kr. namestništvu v Trstu in peticije deželnemu zboru, s katerima se predloži „Načrt zakona“, sestavljenega po odposlancih slovenskega in italijanskega učiteljstva meseca marca v Pulju. Dalje je sklenil odbor naprositi vsa učiteljska društva v Istri, da vložijo v kratkem enaki peticiji, da tako pokažemo da smo edini v svojih zahtevah.

Tovarišice in tovariši, društvu se vsak dan množe zaradi tega stroški, zato prosi odbor vse one tovarišice in tovariše, ki se še niso odzvali okrožnici z dne 6. junija t. l. da bi to naredili čimprej. Odbor je v ravno isti seji spoznal iz poročila blagajnikovega, da so nekateri društveniki po 1, 2 in 3 letnine dolžni, zato prosi tudi te, naj v kratkem izpolnijo svojo dolžnost, ker drugače bo treba uporabiti § 9. društvenih pravil, kar bi nikakor ne bilo v čast dotičnikom in slovenskemu učiteljstvu v Istri.

Odbor.

Književnost in umetnost.

Popotnik. Letnik XXVIII. Štev. 7. — „Uporaba črtic iz življenja naših pesnikov in pisateljev pri jezikovnem pouku“ se imenuje pre-

ne ubijejo, zveš še kaj več o meni. I. S.“ A na Japonsko ni prišel. Najbrž ga v Petrogradu niso pustili naprej. Zopet minejo leta, ne da bi vedel, kam za njim. Pred kratkim pa se mi zopet posreči priti mu na sled. Stanuje v Bremnu. Izrazim mu svoje veselje nad tem, da ga Japonci še niso ubili, ter ga vprašam, kakšno kraljevsko mesto mu je nemila usoda podelila in kam še ga hoče odvesti, preden mu da mir; mogoče celo na severni tečaj? Na to mi pošlje sledeče pismo, ki ga zaradi karakteristike navajam doslovno:

Bremen, 30. maja 1907.

Dragi prijatelj!

Zahvalim se Ti za pozdrave, ki si mi jih poslal, dasi me je Tvoja karta, nerado priznam, overila o plitvosti Tvojega mnenja. Gotovo Ti je znana stara prislovica, ki veli: Wem Gott will rechte Gunst erweisen, den schickt er in die weite Welt. Jaz sem, hvala Bogu, prehodil svet, a ne slep, ampak videl sem in gledal, poizkušal in študiral samemu sebi v korist. Da me ni usoda nemila, kakor jo imenuješ Ti, gonila po svetu, ne bi zavzemal tega mesta, ki ga zavzemam sedaj in ki je proti Tvojemu res „kraljevsko“, kakor ga račiš imenovati. Ti se boš še dolgo, dolgo trudil in boš postal siv in star, a vendar za svoj trud ne bodeš dobil Te plače, kakor jo imam jaz sedaj že po dve in polletnem svojem službovanju Gotovo misliš, da moje kraljevsko mesto vrže najmanje

davanje prof. Maksa Pirnata, ki ga je imel na občnem zboru „Učiteljskega društva za kranjski okraj“. Mi se z izvajanji gosp. profesorja strinjamo. Zdi se nam pa, da ni med naštetih životopise namenoma uvrstil životopisa o Prešernu, ki ga je o priliki odkritja Prešernovega spomenika v Ljubljani sestavil tov. E. Gangl („Slava Prešernu!“) To knjižico je tedaj vse slovensko časopisje pohvalno ocenilo, tako tudi „Laibacher Zeitung“. Tega, kar že imamo, ne kaže zametati ali brez potrebe ignorirati; boljše je, če se izboljša, ako je slabo. Sicer pa z veseljem pozdravljamo namero gosp. profesorja, ki hoče izdati v posebni knjižica za ljudskošolsko mladino prikladne črtice iz življenja naših znamenitejših slovstvenikov. — Velezanimiva in vse pozornosti vredna je razprava praškega šolskega zdravnika dr. V. Hüttla „Skrita in nastajajoča tuberkuloza otrok“. To znamenito razpravo je poslovenil marljivi Drag. Pribil. — Enake pozornosti je vreden članek „Telesna vzgoja“, ki ga je priobčil Ivan Bajželj. Posebe opozarjamo na temeljito razlago potrebe in pomena splošne telesne vzgoje, ki jo je objavil K. A. Knudsen, nadzornik za telovadbo v Kopenhagnu. — Gdč. Eliza Kukovčeva objavlja interesanten članek „Nazorni nauk — propedeutiki realij.“ — „Književno poročilo“ govori o „Časopisu za zgodovino in narodopisje“, ki ga izdaja „Zgodovinsko društvo v Mariboru“, in o Bugarjevem življenjepisu Simona Gregorčiča. — „Listek“, „Pedagoški paberki“ in „Kronika“ so trije običajni razpredelki „Razgleda“, ki zaključuje tudi to številko „Popotnikovo“, bogato raznovrstne vsebine.

Zabavna knjižica za slovensko mladino. Urejuje in izdaja Anton Kosi, učitelj v Središču. XIII. zvezek. V Ljubljani, 1907. Natisnila „Katoliška tiskarna“. Založil izdajatelj. — Knjižica obsega 20 člankov raznovrstne vsebine.

Politiški pregled.

* **Sklicanje deželni zborov.** Z Dunaja poročajo, da bodo deželni zbori sklicani drugi teden meseca septembra t. l.

* **Izvolitev g. Ivana Hribarja** ljubljanskim županom je cesar potrdil.

* **Za slovensko vseučilišče v Ljubljani** je vložil poslanec Hribar v poslanski zbornici predlog, ki so ga podpisale vse stranke razen Poljakov, krščanskih socialistov, nemških na-

50 gld na mesec! Kaj? Imam letne plače 2400 mark, to je po našem 1400 trdih goldinarjev. In ni mi treba se bati inšpektorja in ni mi treba pokoriti se fajmoštru in mežnarju ter se ubijati in uspehov pričakovati. Priučil sem se nekoliko tujim jezikom, ki jih govorim in pišem z isto spretnostjo kakor slovenski ali nemški jezik. Kaj si Ti profitiral? Nič, čisto nič. In da bi Ti prišel v svet, Tebe bi gotovo Japonci ubili, kar si o meni mislil. In severni tečaj, dragi moj, tja ne pridem, ker še pota ni tja. Tega Ti ne veš; in kdo naj Ti to zameri? V rovtah se o tem ne zve dosti ali nič in v „Večernicah“ in koledarjih se bere kvečjemu o čudežih sv. Tegaintega. Toliko v razjasnilo, da ne boš mislil, da je S. ostal tam, kamor so nas postavili ondaj, ko smo maturirali, dasi jih je dosti žalibog sedaj že tudi zopet zlezlo na nižjo stopnjo ter si žele nazaj oni zlati čas, ko je bil še duhovnik ona „persona grata“ . . . (In tako dalje.)

Tovariši iz leta 1897., kaj je sedaj I. S., tega vam ne povem, ker bi morda ostal sam pri učiteljstvu, ker bi jo hoteli vsi popihati za I. S. Razodenem pa vam skrivnost, ko bomo obhajali svojo desetletnico ali dvajsetletnico! I. K.

prednjakov in radikaleev ter nemških soc. demokratov. Podpisali so predlog tudi laški poslanci.

* **Zrinjski in Frankopan.** Pretečeno soboto so v Dunajskem Novem mestu izkopali na mestnem pokopališču ostanke hrvaških junakov Zrinjskega in Frankopana, ki sta bila l. 1671. ondi obglavljena. Pozneje prepeljejo prah na Hrvaško.

* **Padec dr. Gregorčiča.** Goriški dr. Gregorčič je padel. Vrgla ga je lastna stranka, ki se ga je naveličala, vrgli so ga ljudje, ki bi sami radi zlezli na vrh. Na občnem zboru „Sloga“ pretekli mesec so ga zaradi lepšega izvolili za predsednika. Ko je pa poslal pismo, da ne sprejme predsedstva, so v par dneh brž sklicali nov občni zbor, da se ne bi premislil „ljubljenec naroda“, in hitro so izvolili drugega predsednika, odvetnika dr. Pavletiča. S tem je dr. Gregorčič vržen v ozadje — le še posebno spomenico mu napišejo za „trudapolno 18 letno delovanje na kulturnem in političnem polju“. Radovedni smo na to spomenico! Tako mine slava tega sveta!

* **Umril je v Zagrebu** banski svetnik in bivši zagrebški župan gosp. Adolf Mošinskiy de Zagrebgrad.

* **Dr. Josip Pliverić.** V Zagrebu je po težki bolezni umrl dr. J. Pliverić, profesor državnega prava na tamošnjem vseučilišču. Pokojni Pliverić je bil eden odličnjakov bivše nesrečne, takoimenovane „narodne stranke“.

* **„Velika Avstrija“.** Župan dr. Lueger je rekel dopisniku „Agramer Tagblatta“ o ideji „Velike Avstrije“: „Ta ideja obstoji in bo tudi prodrila, ako se bo enkrat seznelo za njeno pravo vsebino. Ta ideja ni od danes, temveč živi že jako dolgo, izza časa princa Savojskega. Ta ideja temelji v tem, da se združijo vsi narodi ob Dunavu do Pasave in ob pritokih, kakor tudi narodi, ki so si ustanovili države na Balkanu, v pospeševanje svojih kulturnih in gospodarskih interesov. Na ta način pridejo do vlade čez Jadransko in Egejsko morje ter dobe popolno neodvisnost. Madjari se skušajo vmes vrniti kakor zagozda ter stremijo za takozvano dunavsko federacijo — ideja starega Kossutha. Avstrijci hočejo to zagozdo odstraniti ter doseči naravno zvezo vseh navedenih narodov. To je pravi bojni smoter, ki se zanj borimo odkrito ali prikrito.“

* **Tatvina za irredento.** V senzačni pravdi proti bivšemu ministru Nasiju se je pripetil preobrat, ki grozi kompromitirati tudi Italijane v Avstriji. Nasijev zagovornik je namreč izpovedal, da je Nasi večino pokradenih milijonov porabil za irredentično propagando v Avstriji, le zato Nasi tako trdovratno molči na vsa vprašanja, kam je spravil denar. To razkritje je razjarilo irredentične časopise, da kar besne proti zagovorniku.

* **Nunzio Nasi** je bil laški naučni minister pa velik slepar, ki je kradel državni denar ter uganjal razna sleparstva. Iz Italije je bežal pa se vrnil, ker se mu je zagotavljalo, da se mu nič ne zgodi. Sedaj pa so ga vendar zaprli. — Izvoljen je bil poslancem v Siciliji, kjer bi bila kmalu izbruhnila vstaja, ko se je čulo, da hočejo proti njemu postopati. Sicilijanci pravijo, da so drugi še večji goljufi, pa jih ne primejo. — No, lepe razmere so v Italiji! — Državna sodnija v Nasijevi stvari je sklicana na dan 4. novembra. — Afera Nasi je prav interesantna kulturna sličica iz Italije, ker se kaže v nji značilna poteza v značaju in v psihologiji širokih mas v Italiji. Tu vidimo, kako nerazvita sta še v teh masah čut pravičnosti in umevanje zakonov javne morale. Bivši minister Nasi je proslul po svojih umazanih aferah in obdolžujejo ga, da je kakor minister bogatil samega sebe na škodo države z načinom, ki ga kje drugje nazivljajo s — tatvino. Vendar je ta Nasi med ljudstvom južne Italije, posebno v Siciliji najpopularnejši mož ter uživa najtopleje simpatije. In ravno tedaj, ko so obtožbe proti Nasiju odmevale po vsi Evropi in se je škandaliziral ves svet, so Nasija v Trapani — izvolili državnim poslancem in mu prirejali šumne ovacije. Človek, ki bi bil povsod drugod mrtev za javno politiško življenje, je v Italiji slaven, oboževan mož in ljubljenec širokih slojev. Kaj takega je res možno le v narodu, v katerem sta pravni čut in javna morala padla na najnižjo stopnjo. Kako slavljen in popularen je Nasi, pričajo odredbe, ki jih italijanska vlada smatra potrebnimi sedaj, ko so po sklepu državnega sodišča vtaknili tega bivšega ministra — v zapor. S posebnim vlakom so poslali v volini okraj Nasijev vojaštvo, ker se boje hudih izgredov v prilogo temu

bivšemu ministru, ki se je brezdvomno hudo zagrešil na javnem imetju v svojo lastno korist. Tudi najgorečnejemu prijatelju Nasijevega bi velel že čut najelementarnejše dostojnosti, da mirno čaka rezultata procesa. Potem šele, ako se eventualno pokaže, da so bile obtožbe neutemeljene, bi prišel, da ga proslave. Ali ljudstvo v Italiji se ne meni za take pomisleke. Ne meni se za to, da morda proslavlja — velikega tatu. In verjetno je, da bo Nasi tudi potem, ko bi se moral za vedno zrušiti pod dokazilnim materialom — še slavnejši mož!

* **Dveletna vojaška služba na Francoskem.** Predsednik vrhovnega vojnega sveta, general Hagron, je odstopil ter naznanil vojnemu ministru in ministrskemu predsedniku, da ne more biti več odgovoren za armado, ker je sprejet zakon o dveletni vojaški službi ter so se vojaki letnikov 1903. in 1904. predčasno odpustili. Ako bi do 31. oktobra nastal kak konflikt, bi se Francija izkazala kot manj vredno in onemoglo.

* **Z mirovne konference v Haagu.** Tretja komisija mirovne konference je sklenila v plenarni seji minolega torka, da se ima ženevska konvencija aplicirati tudi na pomorske vojne. — Angleški delegat predlože v eni prihodnjih sej predlog zaradi omejitve oboroženja.

* **Dekret sv. kongregacije „Indeksa“.** Kakor poročajo iz Rima, je „Ossevatore Romano“ objavil dekret sv. kongregacije „Indeksa“, kjer formalno obsoja 65 trditev katoliških modernistov. Obsodbe se večinoma nanašajo na takozvano nedogmatično krščanstvo.

Vestnik.

Mili gosti pri letošnji „Zavezini“ skupščini. Prejeli smo veselo vest, da se udeleži letošnje „Zavezine“ skupščine v Radovljici naš vrli prijatelj gospod Jovan P. Jovanović, učitelj in urednik „Prosvete“ v Kragujevcu v Srbiji, v družbi 10—15 srbskih tovarišev in tovarišic. Takisto nam poroča gospod Adolf Schuster, nadučitelj v Bojanovu na Češkem, da pride k našemu zborovanju v Radovljico v družbi s češkim tovarišem g. B. Skalo. „Zavezinega“ zborovanja se utegneta tudi udeležiti hrvaška tovariša gg. Josip Kirin in Josip Graneč iz Zagreba. Mi že sedaj od sreča pozdravljamo mile slovenske tovariše, ključ jim: Dobro došli v naši sredi, mili bratje!

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta so darovali: G. Štefan Tomšič, nadučitelj v Ribnici, 10 K namesto venca na grob gospe matere nadučitelja St. Legata v Dol. Logatecu; g. Milena Kiferle učiteljica ženskih ročnih del v Medvodah 5 K od izkupička za „Slovensko abecedo“; g. Fr. Kozjak v Zagorju ob Savi, nabral pri odhodnici g. Tomazina K 9.20; častita rodovina Fr. Čudnova v Ljubljani, 5 K namesto venca na grob g. J. Šumija iz Kranja; učiteljsko slovenskega kočevskega okraja nabralo pri okr. učit. konferenci v Sodražici 8 K; g. Anton Podgornik iz Metlike 1 K; za ogledovanje živga lisjaka pri Mencingerju v Boh. Bistrici nabral g. Korosu K 3.78; g. Fran Potokar K 4.02 kot preostanek od Hribarjevega telegrama; Koprski učiteljski ščeni 40 K s pripomnjo: „Prispevamo vam radostnim srcem sicer majhno vsoto, toda s tem večjim navdušenjem 40 K kot preostanek dohodkov na dijaškem koncertu v Trstu pri Sv. Ivanu.“ Živeli učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali: tov. Pulko Valentin in tov. Bitenc Ana iz Dobjega na Štajerskem; tov. Strmšek Vekoslav, tov. Fink Otilija in tov. Zavašnik Albina iz Medvedovega sela; tov. Čanjk Avgust iz Razbora (1.20). Živili!

Imenovanje. Naučni minister je imenoval glavnega učitelja na ženskem učiteljskem v Tridentu, g. Ivana Lebanu. glavnim učiteljem na moškem učiteljskem v Kopru.

V pokoj stopi g. Rihard Dolenc, mnogoletni zaslužni vodja deželne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Učiteljsvo ljubljanske okolice naj se zbere 1. avgusta ob 10. ure dopoldne v „Narodnem domu“ k prijateljskemu sestanku. Gregorin.

XXII. redna velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se vrši dne 6. avgusta t. l. v Bohinjski Bistrici. Na dnevnem redu je tudi volitev prvomestnika in drugih članov društvenega odbora.

O veselem gibanju med učiteljstvom poroča klerikalna „Gorica“. Ves svet je radoveden, katero in kakšno je to „veselo gibanje“, ki se zanje ogreva imenovani list. No, nekaj svetlobe vendarle zažiga „Gorica“ v tem skrivnostnem namigovanju z bobnečimi besedami, češ, dobro misleče učiteljstvo se bo organizovalo, da vrže s sebe teroristično moro! — Pripravljajo se torej veliki dogodki. Goriško učiteljstvo jih pričakuje povsem mirno, prepuščajoč „Gorici“ — hlastanje po senzacijah.

Politika na uradni konferenci. Pod tem naslovom se je nekemu „vrlemu“ tovarišu — najbrže najmlajšemu spokorjencu iz učiteljskih vrst in gorečemu pristašu S. L. S. (iz pristnega notranjega nagiba seveda) — zdelo potrebno, obregniti se v št. 162. „Slovenca“ razen ob nadzornika gosp. Jos. Turka, ki uživa zaradi stroge pravičnosti med učiteljstvom splošno zaupanje, tudi ob velikolaškega nadučitelja gosp. F. Štefančiča, češ, „da je bil najbolj pohvaljen, ker je v svojem referatu „Kako naj učitelj v sedanjih socialnih razmerah varuje in ohrani svoj ugled“ najbolj udrihal po klerikalcih“ na okrajni učiteljski konferenci v Sodražici. Kaka plemenitost in kaka sveta resnica! Hčerka božja, dobila si zopet en venec časti več okrog glave iz znanih predalov radodarnega „Slovenca“! Da ni imenovani nadučitelj v svojem obširnem referatu niti enkrat imenoval ne „liberalca“ in ne „klerikalca“; da je učiteljstvu na deželi z ozirom na to, ker je prosti ljudski razum preveč omrežen po nasprotnikih šole, priporočal biti skrajno previdnemu in na javnih shodih ne političsko nastopati; da naj se vsaj v tem intermezu, ko imamo pričakovati izboljšanja plač, poda v rezervo na tiho podrobno delovanje (o katerem je navedel tudi dosti praktičnih zgledov); da je po Levstikovem nauku „skrbi zase, ljubi brata, dvigni ga, odpri mu vrata . . .“ opozarjal na lastnosti, katerih svoj ugled varujoči učitelj ne sme imeti ter da naj vse farane, kjer mu je odmerjen delokrog, torej tudi političske nasprotnike, smatra za mile prijatelje, ki jih ljubi, ker ljubi njih otroke; dalje, ker je svetoval, razumnejšim možem pojasnjevati, da ima vsaka stranka nekaj dobrega v sebi in da bodo za slovensko narodno njivo kaljiva zrna pognala in obročila, ostala pa svoječasno vržena v jamo prezirljivosti in pozabljenosti; ker je svaril, potegovati se za celokupni program našemu stanu dosedaj sicer simpatične stranke, ki pa je sprejela tudi razporoko in svobodno šolo med svoje programne točke; in končno ker je svetoval, da naj se po pregovoru „Si Romae vivis, romano vivito more“ skrbno ogiblje vsega, kar bi mu utegnilo nadeti ime „brezverski“ — vse to je torej po mnenju pisca napominane notice in torej tudi gotovo po mnenju razsodnih ljudi hudo udrihanje po klerikalcih! Bistroumnemu logičnemu sklepu globok priklon! Verjetno je tudi, da je dišeča rožica kolegijalnosti vzrasla na vrtu dopisnikovih čednosti, izmed katerih ima poleg drugih, na pr. značajnosti, ponižnosti, zlasti tudi zavist dolga in močna stebelca. Po prečitanem imenovanem referatu — živahno in vsestransko odobravanje, po nekem drugem — „mäuschenstill“. — Kako pravi ona ribniška? „Od širocih ust so mero vzeli in žlice (t. j. zgago) delati začeli . . .“

P. n. c. kr. okrajne šolske nadzornike prosim, da mi blagovolijo poslati za Letopis Slovenske Šolske Matice teme in teze, ki se je o njih razpravljalo pri letošnjih okrajnih učiteljskih konferencah.

V Ljubljani, dne 25. julija 1907.

J. Dimnik, nadučitelj.

Po „Slovenčevem“ in „Domoljubovem“ vzorcu je prikrojena „Gorica“, ta na duhu ubogi list. Da ima v svojem globokem in preluknjanim žepu vso avstrijsko šolsko upravo, je vsakemu jasno. Verskonravni duh bo odslej po posredovanju ljubljanskega klerikalnega časopisja nastavljal in odstavljaj nadzornike, vse drugo opravi „Gorica“. Resnično. sedaj prihajajo zlati časi ubogemu avstrijskemu šolstvu! „Gorica“ govori in pravi, in sicer v obliki „odmeva iz krogov krščanskih davkoplačevalcev“: „Brez nas in preko nas mislijo od nas plačati učitelji in profesorji izpremeniti v naših šolah dosedanji pouk na verski podlagi v pouk na brezverski podlagi.“ — Naj nam dovoli „Gorica“, da iskreno pomilujemo njeno duševno

uboštvo. Vsak otrok ve, kdo dela in uveljavlja učne načrte. In če se bo zakonodajni oblasti zazdelo, da je treba učne načrte izpremeniti, se bo to tudi zgodilo, če se „Gorica“ desetkrat postavi na glavo! Torej, „Gorica“, začni se postavljati na glavo!

Uradna skupščina za novomeški okraj se je vršila dne 10. julija t. l. v dolenski metropoli — v Novem mestu. Točno ob 9. dopoldne je otvoril v poslopju dekliške šole c. kr. okr. šolski nadzornik Josip Turk skupščino. Pozdravil je polnoštevilno zbrano učiteljstvo, na kar se je takoj vršila hospitacija iz zemljepisnega pouka o Tirolski v III. razredu dekliške šole. Nadučiteljica Clarici je povoljno izvršila svojo nalogo in nastopila je prav dobro. Po hospitaciji pozdravi g. Turk g. okr. glavarja barona Rechbacha in g. prof. Iv. Macherja. Na predlog tov. Gebauerja sta bila izvoljena zapisnikarjem tov. Jos. Majde iz Št. Lovrenca in tov. Eg. Schiffrer iz Mirne. Namestnikom je bil imenovan tov. Matko iz Toplic. Temu je sledilo poročilo g. nadzornika, ki je bilo kaj skrbno sestavljeno. Šolstvo rapidno napreduje v novomeškem okraju, učiteljstvo pa v kljub stradanju izvrši svojo dolžnost v najvišji meri za blagor ljudstva. Temu je sledil izboren referat g. prof. Macherja „O biološki metodi“. Povedal je toliko resnic, navedel toliko drastičnih slučajev, da bi bilo preobširno poročati o tem. Upam pa, da gosp. profesor objavi svoje poročilo v kakem našem stanovskem listu. Referat tov. Gebauerja iz Šmihela: „Podrobni učni načrt za 1. in 2. oddelek drugega razreda dvorazrednic, oziroma 3. in 4. razred štirirazrednic“ je odpadel in se je na njegov predlog izvolila enketa 3—5 članov pod predsedstvom g. nadzornika zaradi skupnosti učnega načrta. Tudi dodaten predlog g. nadzornika, naj se volite še dve učiteljici zaradi ročnih del, je bil sprejet. Splošen referat: „Kako si ustvari in ohrani učitelj potrebno avtoriteto pri šolski mladini in občinstvu s posebnim oziranjem na današnje socialne razmere“. Referentom je bil določen tov. Matko iz Toplic. Temu je sledilo poročilo knjižničnega odbora. Poročala je tov. Clarici. Volitve v stalni odbor so se vršile po listkih na predlog tov. Matkota. Prav tako! Želeti je le, da se vse volitve vrše po listkih, sicer je človek nekako moralno prisiljen glasovati „za“, čeprav je odločno „proti“. Konferenca se je završila po običajnem redu. Trajala je čez štiri ure. Skupni banket je bil pri „Štemburju“ v Kandiji. Vrsto napitnic je otvoril tov. Matko, ki je napil g. nadzorniku. Ta se mu je zahvalil, rekši, da je tudi on iz učiteljskih vrst, da čuti in živi z učiteljstvom. Tov. Gregore iz Toplic je napil g. profesorju Macherju. G. Macher se nato zahvali za laskave besede in pravi, da se ne more načuditi, kako more biti učiteljstvo tako idealno, tako pridno in marljivo, tako vneto za svoj vzvišeni poklic v kljub beraški, sramotni, poniževalni, naravnost škandalozni plači. Tov. Jelenc iz Dvora je napil napredni misli, ki naj bo vodnica zavednemu učiteljstvu. Tov. Potokar iz Št. Lovrenca je napil edini „beli zvezdi“ na Kranjskem, g. županu Iv. Hribarju, in je predlagal, naj se mu pošlje brzojavka v znamenju zaupanja, bodreč ga, naj deluje z vsemi silami nato, da se podržavi učiteljstvo. Viharen aplavz je pričal, da je tov. Potokar govoril v imenu vsega učiteljstva.

Slovenska šola v Trstu. Zagrebški list „Obzor“ poroča, da namerava vlada po 25 letnem odlašanju sedaj vendarle ustanoviti slovensko šolo v Trstu.

Iz Maribora poročajo: Sprejemno izkušnjo za I. gimnazijski razred je naredila Slavka Pipuševa, hčerka g. dr. Pipuša. To je prva slovenska dijakinja na mariborski gimnaziji.

Zaradi častikraje so bili obsojeni trije „prvoborilec“ „Kmečke zveze“ iz Artič na Štajerskem, ker so obdolžili tamošnjega nadučitelja, g. Černelca, da je snel križ s šolske stene, ga razbil in zmetal koščke po otrokih. Velikaš podvinski je bil obsojen na 150 K ali 10 dni zapora, Cestin na 7 in Knez na 14 dni zapora. Vsak ima plačati še povrh precejšnje sodne stroške. Vse to napravi prestrastna volilna agitacija!

Nemški „Schulverein“ je imel v prvi polovici t. l. od prodaje svojih vžigalic 2486 K 48 h dobička — društvenih znamk so že razpečali prvi milijon ter razposlali že drugi milijon v razprodajo.

V Rihembergu vzdajajo spominsko ploščo Simonu Gregorčiču v vhodna vrata občinske hiše, kjer je bival Gregorčič za svojega službovanja. Odkritje se vrši dne 25. avgusta t. l.

Procesije sv. Rešnjega telesa niso zapovedane verske vaje, torej ni učiteljstvo primorano, da bi se jih udeleževalo.

Duhovne vaje za učiteljice. „Laibacher Zeitung“ razglasa veselo vest, da se vrše v ljubljanskem uršulinskem samostanu od 4. do 8. septembra t. l. duhovne vaje za učiteljice. Zglasiti se je ustno ali pismeno do 3. septembra. Drugi ali tretji dan pobožnosti vstop ni več dovoljen. Torej: ne zamudite roka!

Primerno stanovanje za učenke. Roditeljem, ki pošljejo svojo hčer v kateri višji razred dekliške šole ali učiteljšče, je težko dobiti primerno stanovanje. Marsikatera deklica bi se rada učila igrati na klavir, a ne dobi stanovanja, kjer bi hoteli to nadlego; brez klavirja na stanovanju pa učitelj godbe in petja niti ne more sprejeti kandidatkinj k pouku na klavir. — Po daljšem iskanju sem dobil v Gorici tako stanovanje, kjer imajo na razpolago dve sobi, klavir v stanovanju in je tudi gospodinja zmožna poučevati na klavir. Poleg moje hčerke bi sprejeli še tri učenke ali učit. kandidatkinje proti mesečnini 40 K. Sprejemajo se samo dekleta trdnega zdravja. Kdor želi o tem kaj več zvedeti, naj se oglasi pri podpisancu.

Franc Bajt, nadučitelj v Ajdovščini.

Deželni šolski nadzornik Fr. Levec je odložil čast predsednika „Slovenske Matice“ in obenem izstopil iz odbora.

Shod sadjerejev v Radovljici. V ponedeljek 29. t. m. popoldne ob 5. uri se vrši v dvorani pri Kunsteljnu v Radovljici shod sadjerejev radovljiškega okraja. Namen shoda je ustanovitev sadjerejskega društva v povzdigo sadjereje tega okraja. Sadjerejci in prijatelji sadjarskega napredka, pridite na shod v obilnem številu.

Iz seje c. kr. okr. šol. sveta v Kranju dne 11. t. m. Glavarjev namestnik baron Schlosser poroča o tekočih zadevah. Rekurs občine, da bi se v Bukovščici ne zidalo novega šolskega poslopja, je višja šolska oblast odklonila, ravno tako tudi, da bi se šola v Žabnici ne razširila v dvorazrednico. V Naklu se prične z zidanjem novega šolskega poslopja. — Dvema učiteljema na ekskurendni šoli se predlaga višja remuneracija. Nadalje se predlaga nagrada za pouk v kmetijstvu in ročnih delih. Za šoli v Cerkljah in na Št. Urški gori se voli novi krajni nadzornik, in sicer za prvo Jos. Jenko st., posestnik na Brniku, in drugo Andr. Kmet, nadučitelj v Cerkljah. Neki učiteljici se pripozna prva starostna doklada. Prošnji kraj. šol. sveta v Podblici, da bi se na ondotni ekskurendni šoli pričelo in končalo šolsko leto v istem času kot drugod, se ugodí. — Nadzornikovo poročilo o nadzorovanju nekaterih šol se vzame na znanje.

Na c. kr. strokovni šoli za pletarstvo in vrboreji v Radovljici na Gorenjskem se sprejme večje število učencev. Le-ti se delijo v tri vrste: a) pripravnike, b) redne obiskovalce in c) izredne obiskovalce. Pripravniki so oni učenci, ki se še za obiska ljudske šole pripravljajo za redni obisk tečajev in se hodijo v določenih prostih urah vadit v ročnem kretanju pletarstva. Redni obiskovalci so oni učenci, ki so dovršili vse razrede ljudske šole in ki vstopijo v stalni pouk z namenom, da se tu popolnoma izurijo v pletarstvu in vrboreji ter po dovršenem pouku svoje znanje izkoristijo na tem polju domače industrije. Izvanredni učenci so oni, ki so v pletarstvu že deloma izurjeni in samo še želijo izpopolniti svoje znanje. Sem spadajo tudi oni pomožni kmetijski delavci, ki se žele naučiti preprostih pletarskih del, da jih kot svoj postranski zaslužek izvršujejo v zimskem času. Tečaj na strokovni pletarski šoli traja tri leta in se vsako leto prične z mesecem septembrom in konča koncem aprila. Pogoji za sprejem so sledeči: Sprejme se učenca vsak čas, vendar je potrebno da se priglasí pred začetkom učne dobe, t. j. pred 1. septembrom in vsaj do 20. avgusta. Priglasiti se je vodstvu c. kr. pletarske šole ali pa lokalnemu odboru te šole v Radovljici. Doprinesiti je krstni list ter izpričevalo dovršene ljudske šole. Istotako je potrebno izpričevalo županstva o nramnosti in eventualno tudi zdravniško izpričevalo. Pouk v pletarstvu in vrboreji je brezplačen. Po dokončanem tečaju konec aprila bo vsakemu učencu prosto ali iti na počitnice ali ostati v pletarni ter se ondi tudi čez poletni čas s svojim do tedaj pridobljenim znanjem služiti novce. Strokovna šola v Radovljici je ustanovljena v prvi vrsti za obiskovalce radovljiškega okraja, ki

imajo pri sprejemu prednost, sprejemajo se pa tudi učenci drugih krajev iz Dolenjske, Notranjske, Primorske, Štajerske in Koroške. — Visoka c. kr. naučna uprava je pri ustanovitvi strokovne šole za pletarstvo in vrborejo v Radovljici imela pred očmi zgolj izboljšanje gmotnega položaja domačega prebivalstva. Ker so v radovljiškem okraju dani vsi pogoji za uspešno vrborejo in se tudi po raznih vaseh tega okraja peča ljudstvo s pletarstvom na dosednji preprost način, je hotela učna uprava z ustanovitvijo pletarske šole dati priliko, da se ta stroka domače industrije privede na višek modernega razvitka in tako postane nov vir domači blaginji. Z ozirom na blagohotni namen naučne uprave pozivlje lokalni odbor starše in varuhe za ta uk sposobnih otrok da porabijo ugodno priliko, ki se nudi mladini v njen prihodnji blagor. Pletarstvo je obrt, ki se danes nahaja v najboljšem razvoju in delaveci te stroke sodijo med najboljše plačane delavske moči današnjega časa. Odbor je pripravljen dati vsa nadaljna pojasnila tako glede sprejema učencev v pletarsko šolo, kakor tudi glede njih oskrbe ter pozivlje starše in druge poklicane činitelje, da se zaupno obrnejo nanj.

Na celovškem učiteljskem je delalo izpit 42 kandidatov in 47 kandidatinj. Padel je samo en kandidat. Edini slovenski profesor na učiteljskem v Celovcu, gospod Josip Apih, ki je po- učeval zgodovino, zemljepis in slovenščino, stopi v pokoj.

Uradna učiteljska skupščina v Tolminu. Dne 28. junija t. l. se je zbralo polnoštevilno učiteljsko razen ene učiteljice pri uradni skupščini v Tolminu. Predsednik imenuje svojim namestnikom nadučitelja Kristjana Bratino, konferenca pa izvoli zapisnikarjema učiteljico Gabrijelčič in učitelja Mikuža. Predsednik And. Lasič poda poročilo o učiteljsstvu in šolstvu v okraju. Poročilo je bilo obširno, iz katerega smo posneli marsikatero dobro zrno glede metode pri posameznih predmetih. Pavšič Dragica je prečitala dobro zasnovan referat in podrobni učni načrt o gospodinjstvu v nadaljevalnem tečaju ljudskih šol. Učiteljsvo se soglasno izreče za sedanje velike počitnice od 1. julija do 31. avgusta. Potovalni učitelj za kmetijstvo Rudolf Zdolšek je predaval o sadjarstvu ter nam podal marsikaj novega v tej velevažni panogi kmetijstva za naš okraj. Nadučitelj Josip Prijatelj je poročal o zbirki učil za ljudske šole. Poročilo je bilo dobro in premišljeno sestavljeno, iz česar se da sklepati, da se je poročevalec v to veliko potrudil. Predsednik poroča ter se zavzema za skupno nabavo šol. potrebščin iz zaloga okr. šol. sveta. Za to govore okolnosti: a) da ne dostaja šol. mladini, b) da bi se potem moglo enotno lineaturo in kvaliteto in c) uspehi bi se zaradi tega izvestno izboljšali. Konferenca se izreče za to. Učiteljski knjižnici je priraslo tekom leta precej knjig. V stalni odsek so bili izvoljeni: Bogotaj Franc, Miklavčič Anton in Stres Anton; v knjižnični odsek: Pavšič Dragica, Kokole Franc, Jelinčič Ferdo in Rakovšček Josip. Ustanovila sta se še druga dva odseka: a) za nabiranje rudnin in živali v okraju, b) odsek, ki vse potrebno ukrene, da se osnuje učit. potovalna knjižnica. V debato so posegali: Kašca Fran, Kutin Anton, Bogotaj Franc, Kokole Franc in Rakovšček Josip. Rakovšček Josip je stavil naslednje samostalne prodloge: a) uvede naj se na učiteljskih stenografijo kot obvezni predmet; b) otvorijo naj se zopet kmetijski tečaji za učitelje na deželni kmet. šoli v Gorici c) učiteljsvo tolminskega okraja ustanovi svojo „potovalno učiteljsko knjižnico“. Konferenca predloge soglasno sprejme. Kutin Anton stavi predloga: a) na učiteljskih naj se sprejemajo samo nadarjeni mladeniči, ki kažejo veselje do stanu, ne pa takih, ki so že drugod iskali sreče ter se hočejo že kot odrasli posvetiti učit. stanu, b) c. kr. okr. šol. svet imenuje šoli naklonjene može kot krajne šolske nadzornike. Predloga se soglasno sprejmeta. Konferenca se je končala običajnim načinom. — Učiteljsvo v prijetni zavesti, da je vršilo tekom leta težko nalogo in da je tudi pri uradni skupščini v lepi medsebojni slogi kakor tudi do nadzornika, reklo kako pametno besedo v prosepah šolstva in učiteljskega stanu, se poda na počitnice.

V Lurd in Rim. „Rdeči Prapor“ piše: V Lurd in Rim vabi klerikalno časopisje Slovence. Ljudje, ki še ne verjamejo, da je „Slovenska Ljudska“ do kosti klerikalna, bi polagoma lahko odprli oči. V Lurd hodijo z vsega sveta samo klerikalci, papeževa zlata maša ne zanima nikogar, razen klerikalcev. In „Slovenec“ vabi v Lurd in Rim. Njegov poziv bo gotovo uspešen. Našlo se bo po Slovenskem dosti ljudi, ki bodo

nesli svoj denar ubogim lurdskim patrom in pa stradajočemu papežu v Rim. Ne izplača se, tožiti zaradi takih prikazni našega „narodnega“ življenja. Klerikalizmu je na Slovenskem dobro postlano; lahko se „bahamo“, da je slovenski narod eden najklerikalnejših na svetu. Ali vprašati se sme, če smo za večne čase prokleti. Ali nam je res usojeno, da se popolnoma pogreznemo in da poginemo v klerikalizmu? „Mladeniška organizacija (Marijine družbe, izobraževalna društva in druga) ni zlepa kje tako izpljana, kakor pri nas“, pravi „Slovenec“ v svojem oklicu. In prav ima. Ni zlepa naroda, čigar mladina bi bila že tako zastrupljena s klerikalizmom, kakor je slovenska. To resnico je treba upoštevati, zakaj s starim izgovorom, da ima klerikalna stranka v vsakem farovžu najmanj enega agitatorja, se ne pride nikamor. Ako ima klerikalizem agitatorja, jih mora imeti protiklerikalizem tudi; ako je klerikalna stranka organizirana, se mora tudi protiklerikalna organizirati. Seveda je treba dela za to. Ali če ne bo resnično izobraževalnega dela, tedaj bodo potovali Slovenci toliko časa v Lurd in Rim, dokler jih več ne bo.

Dva pregovora. Pri letošnji uradni skupščini za šolski okraj Rudolfovo je povedal g. nadzornik v svojem letnem poročilu, da je oni učitelj, ki pravi, da za to plačo, ki jo dobiva preveč, oziroma zadosti dela, izgrešil svoj poklic. Dobro! Pozabil je pa povedati, da so naši kruhodajalci tudi izgrešili svoj poklic, da nas tako beraško plačujejo. Res je, kar nam pravi latinski pregovor: „Plenus venter non studet libenter“, a mi pa kot Slovenci, se rajši držimo slovenskega, mnogo bolj pametnega reka, ki pravi, da „Prazen žakelj ne stoji pokonci.“

Utonil je v Soči v soboto popoldne 14 letni Mirko Volarič, sin pokojnega učitelja in skladatelja Volariča. Šel se je kopat v Sočo z dečkom njegove starosti, Henrikom Tomšičem. Tomšič se je držal bolj ob bregu, Volarič pa, krepak dečko je šel proti sredi. Kar je zagledal Tomšič, da se njegov tovariš potaplja. Pomagati mu ni mogel, ker ne zna plavati, šel pa je klicat konjedereca, ki stanuje nad bregom; ta je prišel ter s pomočjo nekega drugega moža potegnil iz Soče truplo nesrečnega Mirka Volariča. Lahko si je misliti, kaka žalost je obšla ubogo mater, ko je zvedela, da je izgubila ljubljenega otroka. Nesrečni materi naše iskreno sožalje!

Konj in človek. Za oskrbovanje državnih plemenskih žrebcev plača letos poljedelsko ministrstvo lepo vsoto 4,689.620 kron; seveda živalim se prav po knežje streže, zakaj v to je treba 8 majorjev, 21 ritmojstrov, 18 živinozdravnikov, 135 podčastnikov, 1318 vojakov, 122 dninarjev in 4 rač. asistentov; za vseh 1746 eraričnih žrebcev se torej rabi nič manj nego 2649 oseb v svoje oskrbovanje. — Na Niževavstrijskem in Češkem pride povprečno na enega učitelja po 70 do 80, v alpskih deželah po 80 do 90, a v Galiciji celo po 120 učencev; 2 plemenska žrebca pa rabita v negovanje 3 osebe. Srečna, blažena Avstrija!

Razgled po šolskem svetu.

— **Bogata dedščina dunajskega vseučilišča.** V Trstu umrli zdravstveni svetnik dr. Brettauer je zapustil svojo bogato zbirko starega denarja dunajskemu vseučilišču. Zbirka je vredna 150.000 K. Princ Fr. Lichtenstein pa je zapustil istemu zavodu svojo ogromno knjižnico, ki so v njej sama dela slovanske književnosti. Večinoma si je izpolnil svojo knjižnico na Ruskem. Knjižnica je edina svoje vrste in reprezentuje veličansko vrednost.

— **Premestitev slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico** je sedaj gotova stvar. Vlada se je postavila po robu laškemu kričanju in žuganju. Namestnik se ni vdal v tem oziru ne odposlancema goriškega mestnega sveta, Bombigu in Batištigu, ne posredovanju župana dr. Maranija. Ta je z dr. Faiduttijem in dr. Bugatom — prvi liberalec druga dva klerikalca — pritiskal na kljuke ministrskih sob, a brezuspešno. V svojih glasilih so objavili vsak najmanjši korak, ki so ga napravili proti premeščenju; o usprejemih in odgovorih, ki so jih dobili na namestništvu in v ministrstvu, pa molče kakor ribe. Na Dunaju je posebno brusil pete po ministrskih stopnjicah dr. Faidutti. Ko mu je pa vse izpodletelo, je dal nalog fur-

lanskim županstvom, naj ne sklepajo več protesta proti premeščanju slovenskega učiteljskega v Gorico. — Kako samooblastno postopa klub laških deželnih poslancev goriških in drži deželni odbor le za izvrševalni organ svojih sklepov spričuje dejstvo: Kakor znano, se je bilo zbralo sedem laških deželnih poslancev, ki so skovali okrožnico na furlanska županstva, naj ta protestirajo proti premestitvi učiteljskega v Gorico, proteste naj pošljejo deželnemu odboru, ki jih dostavi ministrstvu. Okrožnico so podpisali vsi poslanci, Faidutti ne osebno, a je dal dovoljenje, da se sme pod njo postaviti tudi njegovo ime. — Kaj pravita k temu tudi slovenska deželna odbornika, ali se res ne upata vsaj prigovarjati tej predrzni laški zahtevi, ako imata že za vsako reč izgovor, da so v odboru Lahi v večini?

— **Učiteljice v Galiciji** tvorijo 57 odstotkov skupnega gališkega učiteljstva in poučujejo samostojno na več enorazrednicah in dvorazrednicah. Pravico imajo do možitve, vendar jim v tem primeru odtezajo po 10 odstotkov za „substitutski fond“, in to vseeno, če rabijo po možitvi dopust ali ne.

— **Šolska reforma na Kitajskem.** Kitajsko šolsko ministrstvo je prispelo do prepričanja, da so se gojenci novih vladnih šol le preveč navadili, nositi evropsko obleko in je to državi nevarno razvado kratkim potom prepovedalo. Gojenci so se pa pritoževali, da v dolgi domači obleki ne morejo telovaditi, nakar so jim samo za telovabo dovolili tuji kroj, ali biti mora obleka iz domačega blaga. — Na Južnem Kitajskem, kjer živi najbolj inteligentno prebivalstvo, so se pa tudi pričeli zanimati za ženski pouk. Toda, kdo naj na Kitajskem da za to denar? Mandarini pa so si domislili bogatih nunskih samostanov in jih pozvali, naj dajo del svojega itak priberačnega bogastva za ženski pouk. Nune so se izprva potuhnile in se kratkomalo niso za tisti poziv nič zmenile, dokler jim niso mandarini poslali v enega največjih samostanov v Kantonu oddelka vojakov in nunam zapretili, da jih vse do zadnje postavijo na cesto če se ne vdajo. Šele nato so nune plačale prispevek.

— **Učenje časnikarstva.** Kakor poročajo iz Darmstadta, ustanove tam v kratkem na tehniki šole za časnikarstvo. Urednik Meisner iz Frankfurta bo prvi predaval o žurnalistiki.

Z gospodarskega polja.

— **Obrestno mero** so povišale že vse večje češke in druge banke. Od hranilnih vlog plačujejo od 1. t. m. naprej po $4\frac{1}{4}\%$ za vloge brez odpovedi, $4\frac{1}{2}\%$ za vloge na 3 mesečno odpoved, celo $4\frac{3}{4}\%$ na šestmesečno odpoved.

— **Letošnja žetev** bo splošno po zasebnih poročilih boljša, kot so poročale vladne izjave. Vendar pa se zvišujejo cene za pšenico, rž, koruzo in oves ne le v Budimpešti, ampak tudi na Dunaju.

— **Nov zakon v zaščito izseljencev.** Dunajska „Zeit“ poroča, da je v ministrstvu za zunanje stvari pripravljen načrt novega zakona v zaščito izseljencev. Ta načrt se predloži zbornici na jesen. Sestavljen je na isti podlagi, na kateri je bil oni pred leti, ki ga je bila predložila vlada, o katerem se pa ni razpravljalo. V novem načrtu so vzete v ozir tudi reforme industrialnega zakona.

— **Kuhinjsko šolo** namerava otvoriti v Gorici zavod za pospeševanje obrti. Pouk bi trajal od 18. septembra do srede julija prihodnjega leta.

— **Železnica Pulj-Medulin.** Ministrstvo za železnice je bančnemu podravnatelju Aleks. Hicklu na Dunaju dovolilo za dobo enega leta koncesijo za pripravljala dela za gradnjo normalne železnice Pulj-Medulin.

— **Suša in toča na Dolenjskem.** Po dolgi trajajoči suši, ki je mladi poljski kulturi, zlasti zelenjadi in koruzi, izdatno škodovala, je privršela v nedeljo popoldne, dne 7. t. m., od severozapada huda nevihta s silno točo, ki je v vinorodnih gričih Grčevje, Trška gora, Ždinja vas in sosednjih krajih ponekod uničila ves up vinogradnikov. Ujma se je to pot jako čudno vedla. Nekatere parcele je docela uničila, prav blizu le deloma, niže doli se škoda že prav nič več ne pozna, in v dolini proti Novemu mestu niti dežja ni bilo.

— **Dodatni kredit za alpske železnice.** Vlada je zbornici predložila zahtevo dodatnega kredita za zgradbo alpske

železnice. Poračun se je prekoračil zaradi nezgod, posebno zaradi vode, ki je vdrla v tunel skozi Ture. Zahteva dva milijona kron več, kot je dovoljeno za leto 1907. (12 milijonov kron). Vlada pravi, naj se ji dovoli porabiti dva milijona kron od kredita za leto 1908. Za progo Celovec-Gorica-Trst prosi vlada, da sme že zdaj porabiti kredit, dovoljen za l. 1908.

— **Prodaja kolkov leta 1905.** Ministrstvo za finance je objavilo, da se je leta 1905 razpečalo kolkov za 47,689.654 kron.

— **Produkcija premoga v Združenih državah.** Glasom neke nedavno izdane urad. statistike amer. geologične oblasti, so leta 1906 v Združenih državah nakopali 414,039.581 netto-ton premoga, leta 1905 pa le 392,919.341. Vrednost je od dolarjev 476,756.963 narasla na 512,610.747 dolarjev. Največ premoga je dala Pensilvanija, skoro polovico. Potem slede države: Zapadna Virginija, Illinois, Ohio, Alabama, Indiana itd.

Raznoterosti.

× **Nov kruh za vojsko.** Kakor javljajo z Dunaja, se vojno-oskrbovalni oddelek vojnega ministrstva že dolgo časa bavi z načrtom, da na nov način mešanja moke izgotovi novo vrsto kruha za vojsko. Namesto iz čisto ržene moke — kakor doslej — bi vbodoče pekli kruh iz mešanice ržene in pšenične moke z 20 odstotkov dodatka otrobov. Na kvintal zmesi pride poldrugi kilogram soli in četrt kilograma kumina. Ta nova vrsta kruha bo dražja nego sedanja, pa bo tudi mnogo težjeji. Namesto 840 gramov bo dobival vsak mož vbodoče samo 700 gramov kruha na dan. Ako ti poizkusi uspejo, tedaj bo nov kruh uveden v vso armado.

× **Bliskovni vlak od Atlantskega do Tihega Oceana.** Iz Londona poročajo, da je na kanadski pacifiški železnici pričel dne 3. t. m. voziti nov bliskovni vlak, ki bo prevozil vso Kanado od Atlantskega do Tihega Oceana v 90 urah ter bo s tem zmanjšal pot okolo zemlje za en dan.

× **Mednarodni denar.** Ženevski učenjak Reve de Sausure je prišel na misel, da se stavi v promet mednarodni denar, ki bi bil v vseh državah iste vrednosti in jako primeren za potnike. Po njegovi misli bi se imel ta denar zvati „Speso“ v težini 8 gramov v zlatu, a veljal bi okolo 25 kron.

× **Rieger o katoliški cerkvi.** Oče češkega naroda, njegov dolgoleten prvoborilec in voditelj v bojih proti nemški nadvladi, obenem pa eden največjih politikov, kar jih je kdaj sedelo v našem parlamentu, je izgovoril dne 27. februarja 1849. leta v parlamentu te-le krasne besede, ki jih priporočamo vsem svojim bralcem v premišljevanje: „Dovolite mi, da vam povem preprosto povest. Slikar, eden izmed Boga navdahnjenih mojstrov umetnosti, je napravil sveto sliko, sliko matere božje; bil je izdelek čudezne krasote, ožarjen z najsijajnejšo milino, s čarom nebeskim. In prihajali so ljudje od vseh koncev sveta, njegovi velmožje nič manj kakor preprosti in ubogi, modrijani njegovega časa in učenjaki ravnotako kakor preprosti kmetje — in oni vsi so našli tolažbo, gledajoč sliko, in so bili blaženi pri pogledu na njo. In nazvali so to sliko — sliko milosti božje. Toda pozneje so prišli drugi in ti že niso razumeli duha božjega mojstra, ki je vel iz dela, in so iskali čar v barvah in na deski, na katero je bilo slikano, in so si obetali večjega učinka, ako bi bile barve bolj žive, in preslikali so podobo z ostrimi, kričečimi barvami. In pozneje so prišli še drugi, ki so mislili, da se s tem izkažejo hvaležne materi božji, da naredijo v njeno roko težko žezlo in ji pribijejo na glavo bogato zlato krono ter ji ognejo telo s hermelinom in bagrom. In tako se je zgodilo, da učenjaki in poznavaleci umetnosti že niso mogli več najti v sliki dopadajenja zaradi obteževalne preobloženosti poznejših pridakov, in tako je ostal le še preprosti siromak, ki se je ponašal z njo. A učenjaki in poznavaleci niso hoteli več verjeti, da bi bilo to delo božjega mojstva. In ta slika, gospodje, ta slika matere božje je — naša cerkev. Bogata krona, ki so jo postavili na njeno glavo, je mitra, znak njenega bogatstva, njene moči, njenih privilegijev; in to težko žezlo je znak njene prisiljujoče posvetne moči; in ta hermelin je oblačilo njenega posvetnega gospostva. Sna mite ji.

gospodje, te-le privezke poznejših časov: odvezmite jih ji, te darove neizobraženosti in absolutizma, in slika se vam pokaži zopet, kakor je bila prvotno, prava slika milosti, ideal božje krasote, iz katerega žari sreča ter blagoslov vsemu človeštvu!" Krasne besede! Veljajo pa v letu 1907. tako, kakor so veljale v letu 1849.

× **Kako se na Nizozemskem ubranijo beračev po poklicu.** Nizozemsko je najnaprednejša poljedelska država v Evropi, in zato tudi ljudi, ki so prebivalcem nadležni, kot berači po poklicu in potepuhi, uporablja v prvi vrsti za obdelovanje zemlje. Kakor hitro oblasti zapazijo koga, da hoče prosjačiti, četudi bi lahko delal, ga oddajo na eno izmed številnih vzornih kmetij, da se seznanijo z gospodarstvom, potem pa dobi v najem malo kmetijo, ki jo obdeluje. Za potepuhe so ustanovljena posebna gospodarstva, na katerih morajo delati kot kaznjenci.

Listnica uredništva.

Cenjene dopisnike prosimo, naj od tega tedna do 8. septembra pošiljajo dopise in članke na naslov našega uredništva v Metliko na Dolenjskem.

Naprednemu in zavednemu učiteljstvu!

Vsakdo bodi naročnik „Zavezinih“ listov, ki so:
Učiteljski Tovariš
Popotnik **Zvonček**
Domače ognjišče.

Pekovski vajenec

sprejme se pri (85) 5-5

Albinu Hauptmanu na Jesenicah (Gorenjsko).

Pogoji po dogovoru. — Od gg. učiteljev priporočeni imajo prednost. —

Upravništvo „Zvončka“

proda več lepih

klišejev po nizki ceni.

Upravništvo „ZVONČKA“

Ljubljana, Rimska cesta št. 7.

Naš denarni zavod.

(7) 24-14

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Vplačuje in izplačuje se vsak četrtek od 11.—12. ure popoldne in vsako soboto od 5.—¹/₂7. ure zvečer ali pa vsak dan potem poštne nakaznice ali c. kr. poštne hranilnice (čekovni račun št. 866.312). Za drugače storjena vplačila zadruga ni odgovorna.

Sprejem hranilnih vlog po 5%, oddaja posojil na osebni kredit po določenih rokih vračevanja (glej spodaj) proti zadostni varnosti. Za tako velja: vsaj eden dober porok in plačnik, zastava premičnin, zemljišče in vknjiženih terjatev, predznanba na plačo ali penzijo.

Prošnje za posojila brezplačno proti vpošiljavi 20 h v poštinih znamkah za frankaturo. Tudi prošnjam za posojila naj se priloži poštna znamka za 20 h za dopošiljatev rešitve.

Vsakih 100 K posojila (dva pasivna deleža) se vrača po načinu:

A	v 12 mesečnih rokih, in sicer	11 rokov à 9 K	— h,	12. rok 4 K	73 h
B	" 18 "	" " 17 "	" 6 "	" 18. "	3 " 56 "
C	" 24 "	" " 23 "	" 4 "	50 "	24. " 4 " — "
D	" 38 "	" " 37 "	" 3 "	" 38. "	— " 66 "
E	" 46 "	" " 45 "	" 2 "	50 "	46. " 1 " 81 "
F	" 60 "	" " 59 "	" 2 "	" 60. "	— " 70 "
G	" 70 "	" " 69 "	" 1 "	75 "	70. " 1 " 42 "
H	" 85 "	" " 84 "	" 1 "	50 "	85. " 1 " 26 "

Zadružni lokal je v Ljubljani, Komenskega ulice šte. 17.

Poskusite in priporočite izdelke
Vydrove tovarne hranil
 v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

(19) 27

Žirovnikove „Narodne pesmi“ za šolsko mladino“

(96) 23-1

se dobe edino v

„Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani.

Izvod stane 20 h, s poštnino 3 h več.

Ustanovljeno 1842.

Električna sila.

Telefon 154.

BRATA EBERL

(8) 52-29 tovarna oljnatih barv, laka in firneža
v Ljubljani, Miklošičeve ulice števil. 6
nasproti hotela „Union“
priporočata gg. šolskim vodjem in učiteljem v mestu in na deželi
njiju priznana najboljši, črni, medli
lak za šolske table.

G. ČADEŽ

Mestni trg št. 14
(poleg stare g. Urbančeve trgovine)
priporoča v veliki izberi

klobuke, cilindre in čepice;

tudi raznovrstno (1) 52-29

moško perilo, kravate itd.

po zmernih cenah.

Za gg. učitelje 10% popusta!

Ustanovljeno leta 1832.

Lak za šolske table

črn in medel,

olje proti prahu

priznano najboljšo

prodaja (16) 50-27

ADOLF HAUPTMANN

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka
in steklarskega kleja

v Ljubljani.

Ilustrovani ceniki zastonj in poštne prosto.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana

opekarna in zaloga peči

ponudijo vsako poljubno množino patentiranih

zarezanih strešnikov

Sistem „Marzola“ (Strangfalztiegel) Sistem „Marzola“

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Najličnejše, najcenejše in najpreprostejše strešno
kritje.

Vsak strešnik se zamore na late pribiti ali pa z žico privezati, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji.

Vzorce in prošpekte pošljemo na željo brezplačno. Takošnija in najzanesljivejša postrežba. (36) 30-21 Sprejmejo se zastopniki.